

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

UNIÓN EUROPEA
Fondo Social Europeo
"O FSE inviste no teu futuro"

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

Probas de acceso a ciclos formativos de grao superior

CSPC001

Lingua galega

Lingua galega

1. Formato da proba

Formato

- A proba constará de 20 cuestións tipo test.
- As cuestións tipo test teñen tres posibles respostas, das que soamente unha é correcta.

Puntuación

- Puntuación: 0.50 puntos por cuestión tipo test correctamente contestada.
- Cada cuestión tipo test incorrecta restará 0.125 puntos.
- As respostas en branco non descontarán puntuación.

Duración

- Este exercicio terá unha duración máxima de 60 minutos.

2. Exercicio

Texto 1

As cefeidas

Hai estrelas que cambian de brillo ou na intensidade da luz que nos chega delas. Unhas como Algol (β Parei) é porque en vez dunha estrela son dúas que andan unha arredor da outra, ou mellor dito, as dúas arredor do seu centro de gravidade. E como o plano en que xiran case que pasa pola Terra, producen eclipses e a luz aumenta ou debece, segundo que as vexamos de par ou unha diante da outra. Esta é a clase de estrelas variables mellor coñecida. Outras hai que cambian de intensidade en tempos máis ou menos irregulares. E tamén podemos dicir que son máis ou menos irregulares as explicacións que se lle buscan ao fenómeno, pois de certo nada podemos afirmar.

Mais hai unha clase de variables (chamadas *cefeidas*, porque a primeira descuberta foi δ Cephei) que son regulares e a teoría que hoxe corre como máis válida é a que leva o nome de pulsacións. En xeral teñen as estrelas o capricho de inchar e desinchar, pero a natureza é tan pródiga en cousas estupendas que aí temos a δ Cephei e moitas estrelas polo estilo que parece o máis probable que teñan esa estraña maña. Imaxinemos unha bóla fluída moito máis grande que a Terra (e aínda que o Sol). E a tal bóla, por unha causa poderosa de abondo, por exemplo, a atracción doutro astro que fai moitos centos e milleiros de anos pasou cerquiña, case que refregándose con ela, deformouna e quedou vibrando como queda a corda dunha guitarra tanxida polo guitarrista. A corda logo para de vibrar, porque é unha masa insignificante. Unha campá xa vibra moito máis tempo, porque ten moita máis masa. Unha estrela é unha masa difícil de imaxinar na que a vibración ou palpitación consérvase miles de anos.

O “concerto” ou a “música” das cefeidas non entra polos ouvidos, pero si polos ollos. E o máis grandioso é que da súa “voz” podemos deducir se a estrela é grande e de moito brillo intrínseco ou se é máis pequena. Como quen di: podemos saber se o “cantor” é baixo ou tiple ou dunha corda intermedia, porque as pulsacións lentas son indicio de grandes magnitudes absolutas e as rápidas (algunhas de horas soamente) sinalan brillos máis pequenos. A duración do período está xunguida á magnitude absoluta do astro variable. Mais esta magnitude non é a aparente ou a que ollamos, porque un deses colosais “baixos”, se está moi lonxe, pódenos parecer miudiño e una tiple moito máis achegada á Terra pareceranos gorda e brillante. De aquí dedúcese que o período de pulsación ou de variación dínos a “corda en que canta” e a magnitude aparente con que ollamos o “cantor”, dínos a distancia a que se atopa de nós.

Comparando as distancias coñecidas por outros medios e as que se deducen destas variacións das cefeidas, vese que hai unha relación bastante ben establecida e o natural é xeneralizar a mesma lei ás outras cefeidas das que non se coñecen as distancias. Noutros termos, calquera que sexa a causa das variacións dános un medio de medir a distancia á que se atopan da mísera butaca que ocupamos no teatro do firmamento.

Ramón Mª Aller Ulloa, Revista *Logos*, núm. 17, maio de 1932.

1. As cefeidas son:

- A** Un tipo de cúmulo estelar que consiste nunha agrupación de estrelas.
- B** Unha clase de estrelas variables nas que se producen pulsacións.
- C** Unha explosión dunha estrela que produce unha gran luminosidade.

2. As vibracións prodúcense por:

- A** Palpitación intensa que se conserva miles de anos no firmamento.
- B** Influencia dunha bóla fluída moito máis grande que os planetas da galaxia.
- C** Atracción dun astro que pasou cerca da estrela moitos miles de anos antes.

3. Cal é a afirmación correcta?

- A** As pulsacións rápidas constitúen un sinal de grandes magnitudes absolutas.
- B** As variacións permiten medir a distancia á que se atopa este tipo de estrelas.
- C** As cefeidas deben o seu nome a estrelas de brillo intenso como Algol (β Parei).

4. No texto, a palabra *intrínseco* [liña 22] significa:

- A** Que forma parte da propia esencia de algo ou de alguén, que vai unido sen que se poida separar.
- B** Que se atopa nunha situación en que chegou ao grao máis elevado da súa grandeza ou desenvolvemento.
- C** Que non pertence á esencia da cousa ou da persoa de que se trata; que provén de fóra dela, de circunstancias externas.

5. Segundo o autor:

- A** As estrelas gordas e brillantes atópanse lonxe con brillos máis pequenos.
- B** A magnitude absoluta do astro variable non está vinculada á duración do período.
- C** As vibracións parécense ás que se producen na corda dun instrumento musical.

6. No texto, a palabra *tiple* [liñas 22 e 27] significa:

- A** Voz humana máis aguda, propia das mulleres e dos nenos.
- B** Voz masculina intermedia, entre o tenor e o baixo.
- C** Voz máis aguda entre as persoas adultas de sexo masculino.

7. Cal é a serie de formas verbais correcta?
-
- A** Quepamos, iban, dedes, estuven, haian, oímos.
B Caibamos, ían, deades, estiven, haxan, ouvirmos.
C Caibamos, ían, deades, estuven, haxan, oírmos.
8. As palabras “merlo, andoriña, xílgaro, pardal, pega, corvo” son:
-
- A** Homónimos.
B Antónimos.
C Cohipónimos.
9. Na oración composta *As rapazas que ían disfrazadas pasárono moi ben*, a oración subliñada é:
-
- A** Especificativa, porque restrinxe a extensión do significado do substantivo.
B Consecutiva, porque designa unha característica relativa ao substantivo.
C Explicativa, porque expresa unha calidade propia do substantivo.
10. Cal destas oracións contén un infinitivo flexionado correctamente utilizado?
-
- A** Han de seren unhas vinte persoas.
B Mandeilles facéreno pero non me escoitaron.
C Por non lle daren importancia chegamos a esta situación.

Texto 2

Numerosos executivos do sector das novas tecnoloxías e da televisión aos que frecuento tiveron ou teñen o mesmo comportamento cos seus fillos adolescentes: non lles deixan ver a televisión nin usar computadores ou teléfonos intelixentes se non é baixo o seu control. A televisión é substituída por contidos en DVD que compran os pais e que llelos deixan ver unicamente nas fins de semana, nas vacacións e durante un tempo máximo determinado. Con naturalidade e sentido común argumentan que os programas de televisión conteñen imaxes e guións pouco axeitados para a formación dos seus fillos e que ademais moita televisión diaria pódelles crear adicción. E varios deses executivos son os que puxeron en funcionamento o que se bautizou como televisión lixo. Outros do sector das telecomunicacións e dos *gadgets* tecnolóxicos que moderan aos seus fillos con toda esa *parafernalia* e que lles limitan o tempo na Internet sinalan tamén o risco de crear adeptos, e engaden que na rede, ao alcance dun clic, pódense atopar contidos que non queren para os seus descendentes.

Os computadores, as tabletas, os teléfonos intelixentes e o acceso á Internet son elementos principais da vida cotiá dunha gran parte da sociedade, sobre todo dos mozos. E esta realidade moveu a numerosas institucións a estudar as consecuencias do seu uso no comportamento dos adolescentes. Un dos máis ecuánimes e profundos talvez sexa o titulado: «Menores de idade e conectividade móbil en España: *tablets* e *smartphones*», elaborado polo Centro de Seguridade en Internet para os Menores en España, dependente do Safer Internet Programme da Comisión Europea, publicado en 2014.

O estudo sinala que a maioría dos pais descoñecen as aplicacións que descargan os seus fillos, e os permisos que conceden; que só o 27% dos nenos/as de 11-12 anos pide permiso antes de descargar unha aplicación; que un 2,4% de entre 11 e 12 anos foi vítima de burlas, ameazas e agresións verbais a través dun terminal móbil, fronte a un 8,4% dos de 13-14 anos; que un 5,4% de entre 11 e 12 anos chateou con descoñecidos, fronte a case un 18% dos de 13-14 anos, ou que o 4,1% de 11-12 anos recibiu mensaxes e/ou imaxes de contido sexual, fronte a un 13,7% dos de 13-14 anos. É dicir, entre os de 13 e 14 anos triplícase a porcentaxe en case todos os casos.

Se eses pais aos que me refiro teñen tan claros os perigos das novas tecnoloxías a determinadas idades, é sorprendente que os lexisladores ou os centros de ensino non adopten medidas que eviten eses males. E se quen promove as novas tecnoloxías sabe que alén dun xigantesco salto adiante, unha auténtica revolución para a humanidade, hai tamén perigos para os máis novos, é lamentable que non alerten con insistencia e desenvolvan mecanismos para palialos. Algúns proxenitores, mellor informados ou máis responsables, actúan, aínda que sexa á conta de soportar berros, rabieta e desgustos prolongados. Pero a maioría rendeuse axiña ou nin sequera pensou niso. E as consecuencias sófrenas eles e a sociedade.

Jorge del Corral. *La Voz de Galicia*. 18 de febreiro de 2015

[http://galego.lavozdeg Galicia.es/noticia/opinion/2015/02/18/hijos-tecnologia/0003_201502G18P15995.htm]

11. O autor considera que:

- A** Só o 27 % dos nenos de 11 e 12 anos pide permiso para descargar unha aplicación.
- B** Os que promoven as novas tecnoloxías deberían alertar dos seus perigos.
- C** Debemos limitar os *gadgets*, a *parafernalia* e o tempo de acceso a internet.

12. Segundo o texto:

- A** Os políticos e os centros de ensino están a adoptar medidas para evitar os males orixinados por un uso desaxeitado das novas tecnoloxías e da televisión lixo.
- B** A maioría dos pais e das nais do alumnado actual supervisa as aplicacións que descargan os seus fillos e as súas fillas.
- C** Algúns pais ou nais que se dedican ás novas tecnoloxías e á televisión lixo restrinxen o seu uso no caso dos seus propios fillos ou fillas.

13. No texto, a palabra *ecuánime* [liña 16] significa:

- A** Que toma parte a favor ou en contra de algo ou alguén, sen ter en conta a verdade.
- B** Que posúe un gran coñecemento relativo a unha ou varias disciplinas.
- C** Que se caracteriza pola súa serenidade de espírito e a súa imparcialidade.

14. No texto, a palabra *paliar* [liña 32] significa:

- A** Facer maior unha magnitude ou certa cousa que se pode cuantificar.
- B** Tornar menos duro, intenso, doloroso ou desagradable algo que causa prexuízo.
- C** Negar a liberdade ou o permiso para realizar algo.

15. Segundo o texto, cal é a serie de afirmacións correcta?

- A** A metade dos nenos de 11 ou 12 anos pide permiso para descargar aplicacións.
- B** Cerca do 20% dos nenos de 13 ou 14 anos chateou con descoñecidos.
- C** Un terzo dos nenos de 12 ou 13 anos foi vítima de burlas, ameazas ou agresións.

16. Cal é a serie de palabras correcta?

- A** Conductor, convicto, dictador, dúctil, produtor, edicto.
- B** Conductor, convito, ditador, dútil, produtor, edito.
- C** Conductor, convicto, ditador, dúctil, produtor, edicto.

17. O enunciado “O argumento d’Os Eoas”:

- A** Non ten ningunha falta de ortografía, porque o apóstrofo pode usarse nestes casos.
- B** Ten unha falta de ortografía, porque o apóstrofo non se permite nunca na normativa do galego actual.
- C** Ten unha falta de ortografía, porque o apóstrofo non pode usarse nestes casos, senón tan só na reprodución da prosodia oral en exemplos como “N’o fixen”.

18. As palabras incorrectas “estrano, brilar, urbán, inconvinte” son:

- A** Deformacións por vulgarismo.
- B** Lusismos por influencia do portugués.
- C** Hiperenxebrismos ou hipergaleguismos por afán de ultracorrección.

19. Cal é a serie de palabras correcta?

- A** Bolvoretta, pabellón, cavalo, abó, trebo, voitire.
- B** Bolboretta, pavillón, cabalo, avó, trevo, voitire.
- C** Volvoretta, pavillón, cabalo, abó, trevo, boitre.

20. Cales son os sinónimos de *nugalla*?

- A** Groseira, basta, vulgar.
- B** Apuro, présa, precipitación.
- C** Desidia, preguiza, ociosidade.

3. Solución para as preguntas tipo test

Nº	A	B	C	
1		X		
2			X	
3		X		
4	X			
5			X	
6	X			
7		X		
8			X	
9	X			
10			X	
11		X		
12			X	
13			X	
14		X		
15		X		
16			X	
17	X			
18			X	
19		X		
20			X	
Nº de respostas correctas (C)				
Nº de respostas incorrectas (Z)				
Puntuación do test = $C \times 0.5 - Z \times 0.125$				

Nas preguntas de test, por cada resposta incorrecta descontaranse 0.125 puntos. As respostas en branco non descontarán puntuación.